

Vrij naar Shakespeare

WAT: toneel

WIE: Toneelgroep Amsterdam

REGIE: Eric de Vroedt

MET: o.a. Frieda Pittoors, Gijs Scholten van Aschat, Roeland Fernhout

INFO: tga.nl

Is het nog wel een Shakespeare? Hoe ver kun je gaan in een toneelbewerking? Extreem ver, zo bewijst Tom Lanoye met zijn *Koningin Lear* voor Toneelgroep Amsterdam.

De Vlaamse schrijver heeft zich dit keer nog veel meer vrijheden gepermitteerd dan eerder al met zijn *Hamlet*-bewerking *Hamlet vs. Hamlet*. Zijn Koning Lear is niet alleen een vrouw, hij heeft het verhaal ook nog eens volledig naar deze tijd getrokken. Plaats van handeling: een boardroom in The City in Londen, het kloppend hart van de financiële wereld. Elizabeth Lear

staat aan het hoofd van een internationaal zakenimperium en op het punt haar macht over te dragen aan haar drie zoons.

Gewaagde keuzes, maar Lanoye flikt het 'm gewoon weer. Hij weet als geen ander hoe hij zich de taal van Shakespeare eigen moet maken zonder daarbij de prachtige verzen van de meester uit het oog te verliezen. En door van Lear een steeds verder in de dementie wegzakkende vrouw te maken, worden haar grillen verklaarbaar. Frieda Pittoors speelt haar meer dan overtuigend en gebruikt daarbij alle kleuren op haar palet: grillig, kwetsbaar, hard en onvoorspelbaar. Steeds verder wegzakend in een voor haar misschien wel bevrijdende waanzin, omdat zij zich toch ook niet altijd prettig voelde bij het keurslijf waarin zij zich al

die jaren als ceo gedwongen zag. Tijdens de slotscène, waarin de onttafeling zich bij alles en iedereen voltooit, lopen de koude rillingen je over de rug.

Maar er valt ook genoeg te lachen bij dit door Eric de Vroedt geregisseerde drama. Diverse personages worden met name in het begin haast als stereotypes neergezet, zoals de zongebruinde oudste zoon (Roeland Fernhout) met zijn geblondeerde vrouw en haar opzichtige Gucci-tas (Janni Goslinga). Je denkt meteen te weten wat voor vlees je in de kuip hebt, tot ze toch meer van zichzelf bloot geven.

Van Shakespeares klassieker zijn bovendien bekende ingrediënten als de storm (al is dat nu niet op de hei, maar in de stad) overeind gebleven. Er wordt nog steeds iemand blind (al is het

een ander) en er probeert ook hier iemand van een klif te springen (al gaat het hier van een wolkenkrabber en iemand anders). Onbewust trek je daardoor in je hoofd voortdurend vergelijkingen met het origineel, maar het is verstandiger om deze *Koningin Lear* volledig naar eigen waarde te schatten. En dat is een geëngageerde, actuele Lear die zo mogelijk nog rijker en gelaagder is dan het oorspronkelijke stuk.

Esther Kleuver

Heel even lijkt Elizabeth Lear (Frieda Pittoors) haar jongste zoon (Alwin Pulinx) in een helder moment weer te herkennen.

FOTO JAN VERSWEYVELL

